

FinnHEMS Oy
Lentäjätie 3
01530 Vantaa
Y-tunnus 2347310-9

Valtionavustus FinnHEMS Oy:n lääkärihelikopteritoimintaan vuonna 2025

Hakemus

Sosiaali- ja terveysministeriöön (STM) on 7.11.2024 saapunut FinnHEMS Oy:n hakemus valtionavustuksen myöntämisestä lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnalle vuodelle 2025. Haetun avustuksen määrä on 43 215 000 euroa, josta 40 400 000 euroa vuoden 2025 määrärahasta ja 2 815 000 euroa vuoden 2024 momentin siirtyvästä ja käyttämättä jääneestä määrärahasta.

Avustuksella on tarkoitus tuottaa koko maan kattavaa ympärivuorokautista ja välittömässä lähtövalmiudessa olevaa helikopterikuljetuspalvelua ensihoitopalvelun järjestämisestä vastaavien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän käyttöön.

Toiminta liittyy ensihoitopalvelukokonaisuuden järjestämiseen terveydenhuoltolain (2010/1326) 46 §:n mukaisesti yhdessä yliopistosairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kanssa. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän tehtävänä on vastata toiminnan ensihoidollisista resursseista.

FinnHEMS Oy:n (jäljempänä FinnHEMS tai yhtiö) tilikauden 1.1- 31.12.2025 budjetoidut toiminnalliset kulut (sisältäen investointien kassavirran, lainojen lyhennykset ja korkokustannukset ja -tuotot) ovat yhteensä 47 769 000 euroa, josta varsinaisen lentotoiminnan osuus on 35 621 284 euroa, jonka laskuttaa omaa lentotoimintaa tuottava tytäryhtiö FinnHEMS Lentopalvelut Oy (jäljempänä FinnHEMS Lentopalvelut). FinnHEMSin tukikohtakulut on arvioitu olevan 1 940 682 euroa ja muut henkilöstö- ja hallintokulut ovat budjetissa 3 943 283 euroa. Yhtiön tilikauden tulokseksi on budjetoitu 2 935 000 euroa.

Yhtiön kassavirta voi elää investointien etenemisen mukaisesti vuoden aikana. Yhtiön arvioitu nettokassavirta (valtion avustus plus Kelan korvaukset miinus toimintamenot, investoinnit, lainan lyhennykset, verot ja rahoituskustannukset) on 2 814 000 euroa negatiivinen vuonna 2025. Valtionavustuksen lisäksi yhtiö saa tuottoja Kansaneläkelaitoksen korvaamista ensihoidon kuljetuksista, joiden suuruudeksi on arvioitu 1 500 000 euroa. Nämä tuotot on huomioitu nettokassavirrassa.

FinnHEMSin budjetissa on runsaasti kuluja, joiden tasoon yhtiö ei voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tai ne voivat toteutua arvioitua suurempina. Näitä ovat muun muassa toteutuvien lentotuntien määrä, tukikohtien rakennuskustannukset tai tukikohtainfrastruktuurin tai helikopterilaivaston vaatimat ennakoimattomat korjaukset.

Päätös

STM myöntää FinnHEMS Oy:lle yhteensä 43 215 000 euroa yleisavustuksena käytettäväksi FinnHEMS Oy:n lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan hallinnointi- ja lentotoiminnan kustannuksiin Suomessa. Avustus sisältää arvonlisäveron osuuden.

Avustusta saa käyttää ainoastaan tässä päätöksessä mainittuihin tarkoituksiin, jotka liittyvät terveydenhuoltolaissa säädetyn, hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän järjestämismääräyksen mukaisen julkisen palveluvelvoitteen (ensihoitopalvelu, ensihoitopalvelun lääkäritasoinen päivystys ja lääkärihelikopteritoiminta) toteuttamiseen. Myös yhtiön avustuksesta saamat korkotulot tulee käyttää näihin tarkoituksiin.

FinnHEMS Oy:n tulee noudattaa päätöksessä jäljempänä asetettuja ehtoja.

Avustuksesta maksetaan 40 400 000 euroa valtion vuoden 2025 talousarvion momentilta 33.60.40 Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v) ja 2 815 000 euroa saman momentin vuoden 2024 talousarviosta.

Tähän päätökseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Ennen asian ratkaisemista asia on käsitelty valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.

Perustelut

Valtionavustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä säädetään valtionavustuslain 7 §:ssä. Kyseisen lainkohdan mukaan valtionavustusta voidaan myöntää valtion talousarvion puitteissa, jos: 1) tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä; 2) valtionavustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta; 3) valtionavustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena valtionavustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä valtionavustuksen kohteena olevan hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen; sekä 4) valtionavustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Ensihoitopalvelun järjestämisestä on säädetty terveydenhuoltolaissa (1326/2010). STM:n asetus ensihoitopalvelusta (585/2017) sisältää tarkempia säädöksiä ensihoitopalvelun toiminnasta. Ensihoitopalvelun järjestämismääräys kuuluu hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle, jotka voivat itse päättää toiminnan tuottamismallin säädöspohjan mukaisesti. Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoimintaa ei ole säädetty pakolliseksi osaksi ensihoitoa, mutta ensihoitopalvelun järjestämisestä vastaavat ovat päättäneet sen kuulumisesta ensihoitoon. Terveydenhuoltolain 46§ mukaisesti ensihoitokeskusten tehtävänä on vastata yhteistyösopimuksessa sovitulla tavalla lääkärihelikoptereiden lääketieteellisestä toiminnasta yhteistyöalueilla ja sovittaa toiminta yhteen muiden ensihoitokeskusten kanssa valtakunnallisesti yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

FinnHEMS Oy on valtion erityistehtäväyhtiö, joka on voittoa tavoittelematon ja verotusasemaltaan yleishyödyllinen ja jonka omistajaohjauksesta vastaa STM. Yhtiön tehtävänä on vastata lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan hallinnoinnista ja tuottamisesta Suomessa. Toimintaan liittyvästä lääkäritasoisesta ensihoitopalvelusta ja sen kustannuksista vastaavat yliopistollista sairaalaa

ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä. Lisäksi Lapin hyvinvointialue vastaa Rovaniemen lääkintähelikopterin vastaavasta ensihoitotoiminnasta ja kustannuksista.

Valtionavustuksen avulla pidetään yllä julkisen vallan järjestämisvastuulle kuuluvan ensihoidon kokonaisuuteen lukeutuvaa lääkärihelikopteritoimintaa. Suomen valtion linjausten mukaisesti FinnHEMS Oy tuottaa täysimääräisesti lentotoiminnan itse ja hankkii siihen tarkoitukseen helikopterit ja ohjaamomiehistöt.

Suurimman menoerän lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnassa muodostaa varsinainen lentotoiminta, johon sisältyvät helikopterikaluston ja lentohenkilöstön kustannukset. Lentotoiminnan lisäksi ylläpidettävään palveluun sisältyy lähialuetehtävissä käytettävät ja lentotoiminnan tilapäisesti sääolosuhteista tai teknisistä syistä korvaavat maayksiköt eli lääkäri- ja lääkintäautot, helikoptereiden tarvitsemat tukikohdat ja niiden ylläpito sekä toiminnan hallinnointi.

FinnHEMS Oy vastaa lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan toteuttamisesta yliopistosairaalaan ylläpitäville hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle tällä hetkellä seitsemässä tukikohdassa Suomessa. Kahdeksas tukikohta on rakenteilla Kouvolan Uttiin, ja operatiivinen toiminta on tarkoitus aloittaa vuoden 2025 loppupuolella.

Ilmailupalvelu järjestetään tällä hetkellä yhdeksällä helikopterilla (5 EC135 helikopteria ja 4 H145 helikopteria), ja FinnHEMS Oy vastaa näihin liittyvästä lentotoiminnan organisaatiosta, sisältäen viranomaishyväksynät, lentäjät ja lentoavustajat, lentotoiminnan koulutus sekä helikoptereiden huolto ja tekninen ylläpito. Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan lisäksi järjestetään kullekin tukikohdalle lääkäriautopalvelu ja tähän tarvittavat ajoneuvot, vara-autot sekä lentoavustaja-ensihoitajan palvelut. Toiminnan järjestämiseksi hakija omistaa, vuokraa ja ylläpitää tukikohtarakennuksia ja tukikohtien tietojärjestelmä- ja tietoliikennepalveluja. Hakija rakennuttaa vuodelle 2024 jo aiemmin myönnetyllä valtionavustuksella tukikohtarakennuksia Tampereen Pirkkalan lentoasemalle sekä Kouvolan Utin lentoasemalle.

Valtion talousarviossa vuodelle 2025 on momentille 33.60.40 (Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin, siirtomääräraha 2 vuotta) varattu 40 400 000 euroa. Lisäksi samalla momentilla on vuoden 2024 talousarvion mukaisesti siirtomäärärahaa myöntämättä 2 815 000 euroa, mikä johtuu Kouvolaan rakennettavan tukikohdan operatiivisen toiminnan aloittamisen kohdentumista vuoden 2024 sijaan erityisesti vuoteen 2025. Momentin vuoden 2025 päätösoosan mukaan määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen myöntämiseen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan hallinnointiyksikön FinnHEMS Oy:n hallinnointi- ja lentotoiminnan menoihin.

Ilman valtion rahoitusta lääkärihelikopteritoimintaa ei voitaisi nykymallissa harjoittaa. Suoritetuista potilassiirtoista FinnHEMS Oy saa sairausvakuutuslakiin perustuvan korvauksen Kansaneläkelaitokselta. FinnHEMS Oy:n hakemuksen perusteella yhtiö ei muutoin saa valtionavustuksen lisäksi toimintaansa muuta julkista rahoitusta tai tukea.

Osana ensihoitopalvelun kokonaisuutta FinnHEMS Oy:n tehtävät ovat luonteeltaan lähellä julkisia palvelu- ja viranomaistehtäviä tai viranomaisen julkisen palvelun tuottajan ominaisuudessa hoidettavia tehtäviä. Näiden seikkojen johdosta FinnHEMS Oy:n toiminnan on katsottava olevan luonteeltaan ei-taloudellista ja siten jäävän EU:n valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle. Valtionavustus myönnetään julkisen palveluvelvoitteen toteuttamistarkoitukseen.

Edellä esitetyn perusteella tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä ja avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta. Valtionavustuksen myöntämistä on myös pidettävä tarpeellisena valtionavustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä valtionavustuksen kohteena olevan toiminnan laatu, laajuus ja jatkuvuus huomioon ottaen. Valtionavustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia.

Valtionavustuksen ehdot

STM asettaa valtion talousarvion sekä valtionavustuslain 11 §:n 3 ja 4 momentin perusteella seuraavat ehdot, joita FinnHEMS Oy:n tulee valtionavustuksen käytössä noudattaa.

Toimintaan liittyvät ehdot

FinnHEMS Oy:n tulee tuottaa koko maan kattavaa ympärivuorokautista ja välittömässä lähtövalmiudessa olevaa laadukasta ja ilmailun turvallisuusnormiston täyttävää helikopterikuljetuspalvelua ja maayksikkötoimintaa hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän järjestämän ensihoitolääkäripäivystyksen (Rovaniemen tukikohdassa ensihoitajapäivystyksen) käyttöön. FinnHEMS Oy:n on pyrittävä koko toiminta-alueellaan sovittamaan mahdollisimman hyvin yhteen toimintatavat ja laatutaso lääkärihelikopteritoiminnassa.

FinnHEMS Oy on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 5 §:ssä tarkoitettu hankintayksikkö ja yhtiön on toiminnassaan noudatettava kyseisen lain säännöksiä. Mahdollisista suoramankinnoista on laadittava kirjalliset, perustellut suoramankintapäätökset.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Yhtiön tulee pyrkiä kustannustehokkaaseen yhteistyöhön muiden valtion rahoittamien ja julkisten toimijoiden kanssa, erityisesti Rajavartiolaitoksen, puolustusvoimien ja pelastustoimen kanssa. Lääkärihelikoptereita on tarve poikkeusolosuhteissa esimerkiksi käyttää myös muissa yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeissä tehtävissä, kuten huoltovarmuustehtävissä. Avustuksella rahoitettavan lääkärihelikopteritoiminnan tulee kohdentua lähtökohtaisesti terveydenhuoltoon.

FinnHEMS Oy:n tulee edistää viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän (KEJO) ja siihen kuuluvan kansallisen sähköisen ensihoitokertomuksen kehittämistä ja käyttöönottoa ja toteuttaa niiden käyttöönotot STM:n ohjauksessa.

Sopimukset palveluntarjoajien kanssa

FinnHEMS Oy:llä tulee olla yhtiön lääkärihelikopteripalveluiden tuotantoon osallistuvien palveluntarjoajien kanssa kirjalliset sopimukset. STM:llä on oikeus saada tieto kyseisistä sopimuksista ja niiden sisällöstä.

Sopimuksista on käytävä selkeästi ilmi toimijoiden välinen vastuunjako, joka noudattaa voimassa olevia säädöksiä ja viranomaismääräyksiä. Lentotoimintaa koskevissa sopimuksissa tulee tavoitteena olla lentotoiminnan riittävän turvallinen taso ja riittävä palvelukyky.

Hyväksyttävät kustannukset

FinnHEMS Oy saa käyttää valtionavustusta ainoastaan lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan todellisiin, kirjanpidonmukaisiin, hakemuksessa eriteltyihin kustannuksiin.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole ne ensihoitopalvelun toiminnan aiheuttamat kustannukset, joista vastaavat ensihoitopalvelusta vastaavat hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä. Tällaisia kustannuksia ovat mm. ensihoitohenkilöstön palkat, lääkkeet, hoitotarvikkeet ja -välineet.

Hyväksyttävistä kustannuksista vähennetään samaan tarkoitukseen FinnHEMS Oy:lle myönnetty mahdolliset muut julkiset tuet ja avustukset sekä avustettavalla toiminnalla aikaansaadut tuotot. Avustusta ei saa käyttää poistokulujen kattamiseen siltä osin kuin kyseinen hankintameno on rahoitettu julkisella tuella tai avustuksilla.

Mikäli valtionavustusta ei myönnetä seuraavalle vuodelle, tulee avustuksen saajan palauttaa liikaa maksettu avustus STM:lle.

Kirjanpito ja tilintarkastus

FinnHEMS Oy:llä tulee olla toimintokokonaisuuksittain eriytetty kirjanpito, jossa käy eritellysti ilmi ainakin kokonaisuudet: lentotoiminta, tukikohdat ja hallinto.

Yhtiön tulee seurata lisäksi hoidettujen lentotehtävien määrää ja niiden luonnetta.

Yhtiön on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetyllä tavalla.

Ilmoitusvelvollisuus ja raportointi

FinnHEMS Oy:n tulee antaa STM:lle kuukausittain raportit toiminnastaan ja toiminnan kuluista sekä Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksen yksikölle sen edellyttämällä aikataululla. Kuukausittainen selvitys sisältää mm. tehtävien ja hoidettujen potilaiden lukumäärät ja luokittelun. Raporttien tarkemmasta sisällöstä sovitaan erikseen STM:n kanssa.

FinnHEMS Oy:n tulee tilinpäätöksen valmistuttua toimintavuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä tehdä selvitys toiminnan toteutumisesta ja valtionavustuksen käytöstä kyseisenä vuonna. Selvityksessä tulee arvioida lääkärihelikopteritoiminnan yleistä kehittymistä sekä toimialan kustannuskehitystä. Selvityksestä on käytävä ilmi FinnHEMS Oy:n raportointivuonna hälytettyjen ja hoidettujen tehtävien ja potilaiden lukumäärä ja luokittelu. Selvityksessä tulee raportoida myös lääkärihelikopteritoiminnan toimintatapojen ja laatutason yhtenäistämistä koskevan tavoitteen toteutumisesta.

Selvitykseen on liitettävä FinnHEMS Oy:n toimintakertomus, tilinpäätös, tuloslaskelma, tase liitetiedostoineen, tilintarkastuskertomus sekä toteutuneiden menojen vertailu hakemuksessa esitettyyn talousarvioon. Lisäksi selvitykseen tulee liittää auktorisoidun tilintarkastajan laatima kansainvälisen liitännäispalvelustandardin (ISRS) 4400 mukainen lausunto siitä, että avustus on käytetty päätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

FinnHEMS Oy:n tulee viipymättä ilmoittaa STM:lle kirjallisesti toimintaansa liittyvistä muutoksista. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät muutoksista huolimatta.

FinnHEMS Oy:n tulee ilmoittaa STM:lle viipymättä kirjallisesti mahdollisista muista julkisista tuista, joita se hakee tai saa toimintaansa, sekä toimittaa kopiot näihin liittyvistä asiakirjoista.

Valtionavustuksella tuetun omaisuuden käyttö ja luovutus muutostilanteissa

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta saa käyttää ainoastaan lääkäri- ja lääkintähelikopteritoimintaan. Omaisuuden käytöstä on pidettävä riittävää kirjanpitoa tai muuta seuranta siten kuin tässä päätöksessä on tarkemmin määritely.

Valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaika on kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta. Valtionavustuksella hankitun tai perusparannetun kiinteän omaisuuden käyttöaika on 30 vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta.

Jos FinnHEMS Oy:n toiminta lakkaa tai loppuu, on yhtiön tai sen, jolle sen tehtävät ovat siirtyneet, luovutettava valtionavustuksella rahoitettu omaisuus viipymättä vastikkeetta alueella lääkärihelikopteritoiminnan järjestämisvastuussa olevalle taholle. Jos kyseinen taho ei järjestä lääkärihelikopteritoimintaa, on valtionavustuksella rahoitettu omaisuus siirrettävä viipymättä ja vastikkeetta STM:lle tai sille, jolle ministeriön tehtävät ovat siirtyneet.

Tällaisessa tilanteessa yhtiö sitoutuu lisäksi etupainotteisesti, jo hyvissä ajoin ennen toiminnan loppumista, myötävaikuttamaan ja neuvottelemaan muista sopimussuhteista siten kuin STM asiassa tarkemmin ohjaa.

Tekijänoikeudet

Valtionavustuksella rahoitettavan, FinnHEMS Oy:n toiminnan tuloksena syntyvän aineiston tekijänoikeudet kuuluvat STM:lle. Muiden tahojen käyttöoikeus sanottuun aineistoon edellyttää etukätestä STM:n kirjallista hyväksyntää asiakirjoista (hakemukset, päätökset, muut vastaavat asiakirjat).

Valtionavustuksen maksaminen

Valtionavustuksen maksatuksesta vastaa STM. Valtionavustuserät maksetaan neljännesvuosittain alla esitetyn mukaisina määräpäivinä:

<u>Erä</u>	<u>Maksuajankohta</u>	<u>Euroa</u>
1/2025	kun päätös on allekirjoitettu	12 915 000
2/2025	1.4.2025	10 100 000
3/2025	1.7.2025	10 100 000
4/2025	1.10.2025	10 100 000

Maksatusten edellytyksenä on, että FinnHEMS Oy on toimittanut edellä päätöksen ehtoissa tarkoitetut kuukausittaiset raportit.

Valtionavustuksen valvonta

Tätä valtionavustusta valvoo STM valtionavustuslain nojalla. STM:n sisäisellä tarkastuksella tai sen valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus toteuttaa valtionavun käytön tarkastus ja saada siihen tarkastuskohteelta tarpeellista apua. Valtionavustuksen palauttamiseen ja takaisinperintään sovelletaan valtionavustuslakia.

Yhteyshenkilöt ja lisätiedot

STM:n yhteyshenkilönä toimii lääkintöneuvos Lasse Ilkka. Laskutusasioissa yhteyshenkilönä toimii laskentasihteeri Virpi Andersson. Yhteyshenkilöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtionavustuslaki (688/2001)
Valtion talousarvio vuodelle 2025, valtion talousarvio vuodelle 2024

Muutoksenhaku

STM:n päätökseen saa valtionavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Sosiaaliturvaministerin sijainen

Arto Satonen

Lääkintöneuvos

Lasse Ilkka

Maksu Päätös on maksuton